

Aan:
de minister van Economische Zaken en Klimaat,
de heer E.D. Wiebes
voor deze, [REDACTED]
Directie Warmte en Klimaat
Postbus 20401
2500 EK 's-GRAVENHAGE

Assen, 19 november 2019
Ons kenmerk 47/5.1/2019002166
Behandeld door [REDACTED]
Uw kenmerk: DGKE-WO 19235755
Onderwerp: Advies gewijzigd winningsplan 2018 zoutwinning Veendam Nedmag

Geachte minister,

Op 3 oktober 2019 ontvingen wij uw verzoek om advies over het geactualiseerde winningsplan Veendam van 2018 van Nedmag. Hierbij sturen wij u ons advies ten behoeve van uw instemmingsbesluit.

In dit advies richten wij ons op onze verantwoordelijkheid als wettelijke adviseur inzake (de effecten van) de mijnbouwactiviteiten. In het kader van transparantie willen wij echter niet onbenoemd laten dat wij ook een tweede verantwoordelijkheid hebben als aandeelhouder van de Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM), die voor 50% aandeelhouder is van Nedmag. Vanuit dat aandeelhouderschap hebben wij de verantwoordelijkheid voor het voortbestaan van het bedrijf. Ook dat vinden wij van belang in de kwetsbare regionale economie in Noord-Nederland.

Vanuit onze wettelijke adviesrol willen wij het belang van een veilige en maatschappelijk verantwoorde zoutwinning onderstrepen. Vooropgesteld dat de veiligheid voor inwoners geborgd is, achten wij ook een goede schaderegeling en transparante communicatie noodzakelijk. Daarnaast vragen wij aandacht voor goede afspraken met het waterschap Hunze en Aa's, de waarborg van financiële middelen, monitoring en het opruimen van oude putten.

In de bijlage vindt u de nadere uitwerking van ons advies. Wij hebben dit afgestemd met alle betrokken decentrale overheden, die elk een eigen advies zullen indienen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

oorzitter

Bijlage Advies gewijzigd winningsplan 2018 zoutwinning Ve
wa/coll.

Afschrift aan Provinciale Staten van Drenthe

Algemene situatie

Nedmag wint magnesiumzout dat in zeer zuivere vorm voorkomt in de diepe ondergrond in Noord-Nederland. Hierdoor is Nedmag wereldwijd leverancier aan de meest uiteenlopende bedrijven die voor hun bedrijfsvoering afhankelijk zijn van dit speciale product. Dat is iets waar Noord-Nederland trots op mag zijn. Nedmag levert een belangrijke bijdrage aan de regionale economie en werkgelegenheid. Enerzijds door de directe en indirecte werkgelegenheid, anderzijds door de afdrachten aan de investerings- en ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland, de NOM, die voor 50% eigenaar is van Nedmag en deze opbrengsten herinvesteert in de regio.

De zoutwinning gaat gepaard met bovengrondse effecten die een impact hebben op de levens van de inwoners van Drenthe en Groningen. Het ging hier tot voor kort vooral om sterke bodemdaling. Sinds het incident van april 2018, waarbij het zoutdak van een van de cavernes scheurde en pek en diesel vrijkwamen in de diepe ondergrond, heerst nu ook een gevoel van onveiligheid in de regio. Inwoners maken zich zorgen over de mogelijke gevolgen van dit incident voor grond- en drinkwater en de kans dat het voornoemde voorval nogmaals plaatsvindt. Hier bovenop komt nog het aspect van de 'gestapelde mijnbouw': in hetzelfde gebied vindt ook gaswinning plaats met de daarmee gepaard gaande effecten op de leefomgeving. Dit heeft tot gevolg dat inwoners die menen schade te hebben als gevolg van de mijnbouw in het gebied, niet weten tot welke partij zij zich moeten wenden of zelfs door de mijnbouwers over en weer gestuurd worden.

Ons advies met betrekking tot het winningsplan is geformuleerd in het licht van bovenstaande situatieschets en de adviezen van het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) en de Technische commissie bodembeweging (Tcbb).

Veiligheid

Wij adviseren u:

1. te waarborgen dat de nieuwe zoutwinning van Nedmag veilig plaatsvindt voor mens en milieu;
2. uitgebreid, in duidelijk voor derden te begrijpen taal, de hiertoe door Nedmag te nemen maatregelen uiteen te zetten in uw instemmingsbesluit.

Toelichting

- Ad 1. Naar aanleiding van het incident van april 2018 heeft Nedmag een groot aantal onderzoeken laten uitvoeren, die door het SodM zijn geëvalueerd. Op basis van de uitkomsten zal Nedmag de uitvoeringspraktijk voor de winning uit nieuwe zoutbronnen aanpassen, onder andere met betrekking tot de grootte van de cavernes, de dikte van het cavernedak, de pekeldruk en de verbuizing. Door deze voorwaarden te verbinden aan uw instemmingsbesluit wordt de kans op een incident (scheur) aanzienlijk verkleind.
- Ad 2. Het is voor inwoners belangrijk, dat duidelijk is wat het effect is van deze maatregelen en dat ze genomen zullen worden.

Bodemdaling

Wij adviseren u:

1. indien u 'actieve winning uit de bronnen VE-3 en TR-9' toestaat, de beperking op te nemen dat dit uitsluitend is toegestaan ter overbrugging van de periode waarin Nedmag zonder deze bronnen minder zout kan winnen dan minimaal benodigd is;
2. Nedmag op te dragen met het waterschap Hunze en Aa's in gesprek te gaan over de op basis van het nieuwe winningsplan te nemen (nieuwe) maatregelen.

Toelichting

- Ad 1. De bodemdaling in de kern van het gebied is aanzienlijk en nadert de grens waarbij het voor het waterschap Hunze en Aa's nog mogelijk is om te kunnen zorgen voor een goede waterhuishouding. Het waterschap wil derhalve alle activiteiten van Nedmag die aan deze daling bijdragen maximaal ingeperkt zien. Het grootste deel van de daling is echter onvermijdelijk, omdat ze het gevolg is van het incident van april 2018 en de vereiste beheersing daarvan. Beperking van de actieve winning draagt wel bij aan de beperking van de totale daling.
- Ad 2. Er zijn bestaande afspraken tussen Nedmag en het waterschap voor wat betreft de vereiste waterhuishoudkundige maatregelen. De nu voorziene bodemdaling is aanzienlijk groter dan voorheen verwacht en er zullen nieuwe, uitgebreidere en duurdere maatregelen nodig zijn om de waterhuishouding en de uitvoering van de overige taken van het waterschap in het gebied goed te regelen. Hierover dienen nieuwe afspraken te worden vastgelegd. Wij achten het van belang dat u dit als voorwaarde aan uw besluit verbindt.

Schadeafhandeling

Wij adviseren u:

1. ervoor te zorgen dat, in afwachting van een (specifiek) schadeprotocol, de schademeldingen in het gebied van de zoutwinning voor burgers zo ontlastend mogelijk worden afgehandeld;
2. ervoor te zorgen dat ook na 2045 voldoende middelen beschikbaar zijn voor de adequate beheersing van de blijvende effecten van de zoutwinning in het gebied. Het betreft hier zowel de kosten voor het waterschap als mogelijke na-ijlende schade-effecten.

Toelichting

- Ad 1. In het desbetreffende gebied vindt 'gestapelde mijnbouw' plaats: de gaswinning kan gepaard gaan met trillingen en zowel de gas- als de zoutwinning leiden tot bodemdaling in het gebied. In elk geval is schade aan gebouwen als gevolg van deze mijnbouwactiviteiten niet geheel uit te sluiten. Om draagvlak in de regio te houden voor deze en mogelijke toekomstige mijnbouwactiviteiten, is het van belang de schadeafhandeling goed te regelen. Mogelijk dat het Landelijk Loket Mijnbouwschade hier vooreerst een rol kan spelen of een tijdelijk convenant tussen mijnbouwers en de (decentrale) overheden. Wij dringen met spoed aan op een schadeprotocol dat ook, dan wel specifiek, toeziet op de afhandeling van schade als gevolg van zoutwinning.
- Ad 2. Weliswaar is er nu een fonds en worden kosten door Nedmag voldaan, maar ook als Nedmag vertrokken is, moet de vergoeding van de kosten van blijvend benodigde waterhuishoudkundige maatregelen geborgd zijn.

Communicatie

Wij adviseren u:

tijdig en uitgebreid met de inwoners in het gebied te communiceren. Met 'tijdig' bedoelen wij een eerder moment dan de gebruikelijke informatiemarkt tijdens de terinzagelegging van uw ontwerp-instemmingsbesluit.

Toelichting

Het afgelopen jaar heeft tweemaal bestuurlijk overleg plaatsgevonden over de plannen van Nedmag om nieuwe bronnen aan te boren. De decentrale overheden zijn dus al redelijk op de hoogte van de ontwikkelingen. Voor draagvlak en rust in het gebied is het van groot belang ook de betrokken inwoners tijdig en uitgebreid te informeren en in de gelegenheid te stellen vragen te stellen of een inbreng te leveren.

Monitoring

Wij adviseren u:

de monitoringsvoorstellen van het SodM en de Tcbb te verbinden aan uw instemmingsbesluit.

Toelichting

Monitoring van zowel de cavernegroei als de druk(ontwikkeling) is van belang om de zoutwinning beheersbaar te houden en voor de ontwikkeling van meer kennis van de processen. Monitoring van het grondwater en van trillingen heeft een signaleringsfunctie, maar draagt ook bij aan de gemoedsrust van inwoners.

Opruimen oude locaties

Wij stemmen in met het in het winningsplan beschreven voornemen de te verlaten bronnen/winlocaties nog tijdens het in bedrijf zijn van Nedmag op te ruimen. Op deze wijze wordt gegarandeerd dat er voldoende gelden beschikbaar zijn voor het opruimen en dat de desbetreffende locaties veilig en schoon achtergelaten worden.

5 3 2 2 - 1 1 - 0 2

Aan:
de minister van Economische Zaken en Klimaat
de heer E.D. Wiebes

Directie Warmte en Klimaat

Postbus 20401

2500 EK 's-GRAVENHAGE

Ezk dake-wo

DATUM BINNENKOMST
20 NOV. 2019

ZX2CC #X830X0X#00#0000#